

җет Найманбайұлы

Салиха – С?мен

Әсет Найманбайұлы Салиха – Сәмен

http://www.litres.ru/pages/biblio_book/?art=22579030

САЛИХА – СӘМЕН:

Содержание

САЛИХА – СЭМЕН

4

Конец ознакомительного фрагмента.

9

ӘСЕТ НАЙМАНБАЙҰЛЫ САЛИХА – СӘМЕН

САЛИХА – СӘМЕН

ӘСЕТ НАЙМАНБАЙҰЛЫ

(1867–1922)

Монғолдың ескілікті тұрмысында,
Ясукей батыр ханның тұрғысында.
Атақты Алтай тауын мекендеген,
Билеген өзін өзі ол тұсында.

Бір табы Жұрат дейтін ел атасы,
Жайлауы Үлен тауда жая тасы.
Билеген нәсіл қуып, тұқым жалғап,
Халқына қадірлі еді ханның басы.

Бар еді Салиха атты жалғыз қызы,
Артылған өз тұсында тәрбиесі.
Бұралған тал шыбықтай сұлу еді,

Алмадай пісіп толған бақшадағы,
Ашылған гүл бейнелес қыз тұлғасы.
Албырап екі беттің қаны тамып,
Қиылып мандайында қиғаш қасы.
Тамағы ақ торғындай үлбіреген,
Сүйріктей он саусақтың бар баласы.
Отындай электрдің жалтылдаған,
Құйылып төңкеріліп көз қарасы.
Шынардай түзу дене, тең иықтан
Төгілген төмен құлап сүмбіл шашы.
Безенген өне бойы інжу-маржан,
Бриллиант, алтын, яқұт, гауһар тасы.
Сол елде Сәмен дейтін бір жігіт бар,
Құрбылас әлгі қызбен жас шамасы.
Ажары жай оғындай жалындаған,
Туыста қас-қабақты ер тұлғасы.
Сабырлы, терең ойлы маңғаз еді,
Жетпеген қатарына тең құрдасы.

Сағымдай садақ жетпес жылдамдығы,
Қырмызы қыз мінезді, қымбат басы.
Денесі тең сандалдың терегіндей,
Кең біткен иығының екі арасы.
Шалқақ төс, бура санды, бұлшық етті,
Бар еді батырлықтың әр саласы.
Жау десе жабырқанып жатпайтұғын,
Тандаулы батыр болған ер-қолбасы.
Салиха бұл жігітті сырттан тандап,
Махаббат ауған бұған ықыласы.

Сәмен де ғашықтықтығын іштен тынған,
Ұнасып екеуінің көзқарасы.
Жаратып бірін-бірі аз жүрген соң,
Байланды махаббаттың екі арасы.
Сөйлесіп, әзілдесіп, сыр айтысып,
Туылды ғашықтықтың жан-жарасы.
Қызды жігіт, жігітті қыз да сүйіп,
Болыпты алмақ, тимек өз арасы.

Қыс өтіп ел көшеді Алтай таудан,
Ол заман үркіп-қорқып сыртқы жаудан.
Батырлар атын баптап, қару жөндеп,
Келетін ақыл сұрай күнде ханнан.

Сәмен де сол батырдың біреуі еді,
Кетпейтін күндіз-түні ат қасынан.
Сезіліп екеуінің бұл жүрісі,
Мақсатқа қалай жету болды арман.

Сөйлесіп анда-санда Салихамен,
Сөз шықты әрбіреуден қуғындаған.
Хан сезіп, халық білсе мұндай сырды,
Ажалдан қыз бен жігіт қалмайды аман.

Екеуін еркіменен қоспайтұғын,
Қатыгез қан қаһары өзіне аян.
Шарасын қалай етсек табамыз деп,
Ойласты Салиха мен батыр Сәмен.

Не пайда бұл жүрістен шығады деп,
Ойлайтын екеуі де осыны һаман.
Өлсек бір көр, шықсақ бір төбедеміз,
Қайтпаймыз деді екеуі уағададан.

Серттесті не бір іске шыдаймыз деп,
Алса да бөрі етектен, жау жағадан.
Қапыда өстіп жүріп қолға түспей,
Табалық бір бекініс осы арадан.

Солай деп сөз бекініп уағадаласты,
Құрбан қып бір-бірі үшін қымбат жасты.
Құс ұшпаса, жан жүрмес жер табам деп,
Ер Сәмен аралады тау мен тасты.

Жалтыр тау, шатқал өзен, заңғар биік,
Тұрғандай бұлттан өтіп көкке тиіп.
Темірдей қара жарғас сарғылт түсті
Қабағын, қаһар көзін қарыс түйіп.

Мұнды тау аспанменен бой теңескен,
Тұрғандай бейне мүлгіп басын иіп.
Ақырған аждаһадай тасқынды өзен,
Сарқырап төмен аққан шатқа құйып.

Белгілі Жая деген бір қиын тас,
Сескенбей ендігі жан бара алмас.
Бел байлап сол қиынға бекінбек боп,
Жөнелді қорықпай шыдап Салиха жас.

Тез барып тығылады демін алып,
Жат жерге тамашалап қайран қалып.
Ой түсіп біраздан соң қорықты жаны
Денесі кейде суып, кейде жанып.

Кеш мезгіл шам жағылып, ақшам батты,
Қайғысы бұрынғыдан болды қатты.
Аузынан аһ ұрғанда жалын түтеп,
Шыдамай қорыққан жүрек шиыршық атты.

Қалайша бұндай іске болсын шыдау,
Ұзын күн өткізгені зарлау, жылау.
Зарығын өксіп, жылап тоқтата алмай,
Сондағы Салиханың сөзі мынау.

Жәрдем бер жан беруші жасағаным,
Жар үшін жас жанымды жараладым.
Айырылып жалғыз түнде ел-жұртымнан,
Жапанда шыбын жанды тасаладым.

Шалыным махаббаттың жалынына,
Сөндіріп ғашық отын баса алмадым.
Жолыңа жаным құрбан болсын дегем,
Жетпесе мақсатыма бітсін халім.

Жәрдемші жас өмірге болсын Құдай,

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, [купив полную легальную версию](#) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.